

OCHŁODNAĆ (26) *vb pf*

Oba o jasne.

inf ochłodnąć (6). ◇ *fut 1 sg* ochłodnę (1). ◇ *2 sg* ochłodniesz (1). ◇ *3 sg* ochłodnie (15). ◇ **[3 pl ochłodną.]** ◇ **[praet 3 sg m ochłodł.]** ◇ *con 1 sg m* bych ochłodnął (1). ◇ *3 pl subst* by ochłodły (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Ostygnąć, oziębnać, stać się chłodniejszym; tepescere HistAl; refervere Mącz; refrigerari Calag, Cn; defervescere, defrigescere, despumare, perfrigerari, refrigescere Cn (21): terpentinę zmiełzay z woskiem/ á gdi ochłodnie vcziń plałtr *FalZioł* I 38d; A miełzác wśzytko thak długo áże prawie ochłodnie á iż będzie twardo *FalZioł* II 20d; Sosnki wýpac y zmiełzác á wylác na czo kolwiek aby ochłodłu [!] [ochłodły *SienHerb*] *FalZioł* III 21c, III 35b, V 74v, 93v, 97, 100v (15); kazał śłupy miedziane śpráwić/ á kazał w nię węgle śypác/ á tak gdi było w nich ognia pełno/ iżby nie ochłodły / kazał też śpráwić woz żelázni ná ktorimby ítały *HistAl* G8v; Vźrzyłz iáko ku tobie prętko wiátr pobieży/ Zeć y czoło ochłodnie/ y łeb śie náieży. *RejWiz* 149; refervere, Opłonać/ Ochłodnać. *Mącz* 121a; zá pierwżym y wtorym rázem w Winie [wapno] vgásić: ále zá trzecim dáć mu powoli ochłodnąć *SienLek* 75v, 175; *Calag* 166a; **[Poki też [owce] śą zágrzane nie máią być doiony áże ochłodną. *Cresc* 1571 551 (Linde)].**

2. Doznać ulgi; przen (5):

a) Doznać ulgi psychicznej, pocieszyć się; respirare Mącz (4): Odpuść grzech moy [...] Abych wźdi trołfkę ochłodnął niżli ś śwíátá zeidź mam [*Remitte mihi ut refrigerer priusquam abeam et amplius non ero Vulg Ps* 38/14] *LubPs* L; *CiekPotr* 53.

W połączeniu szeregowym (1): Respirabo si te videro, Wytchnę okrzeźwieyę y ochłodnę yáko cie sktoro [!] vyźrzę. *Mącz* 409b.

Fraza: »serce ochłodnie« (1): Bo co śię pociechy dotyczy/ którégóśz człowieka w grzechu a ítrachu wiecznych mąk położoné^{go}/ férce nieochłodnie: śłyfzác/ że pán [...] pogańfką niewiaftę/ [...] przyimuie *MurzNT* 78v.

b) O uczuciu: uspokoić się (1): Dum efervescit haec gratulatio, Gdy ochłodnie/ Ominie tá rádość. *Mącz* 121a; [vkryli ią [panią] ták dobrze/ iż bełpieczną byłá/ áż gniéw nieprzyacielłki ochłodł. *SenekaGórń* 144 (Linde)].

Synonim: 1. oziębnać.

Formacje współrdzenne cf CHŁODZIĆ.

Cf **OCHŁODŁY, [OCHŁODNIENIE]**